

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la inadmisibilitatea

recursurilor în anulare declarate în cauza penală

Irina Fedoruc și Alexandr Povar
(art. 42, 145 alin. (2) lit. a), e¹), i), p) Cod penal)

(Dosarul nr. 4-1re-23/2023
Nr. PIGD 1-15163802-01-4/1r/e-13092023)

Instituția recursului în anulare a fost abolită la 01 septembrie 2023, însă recursurile în anulare declarate până la acea dată se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora. Recurs în anulare tardiv, deoarece a fost depus peste mai mult de șase luni de la decizia irevocabilă.

23 octombrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond: Vadim Belous

Instanța de apel: Angela Revenco, Eduard Rațoi, Ghenadie Liulica,

Instanța de recurs ordinar: Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

Instanța de recurs în anulare: Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Anatolie
Țurcan, Elena Cobzac, Victor Boico.

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursurilor în anulare declarate în cauza penală în privința lui Irina Fedoruc,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Vladislav Gribincea, *Președinte*,
Lilia Roic-Botezatu,
Ghenadie Eremciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE

1. Irina Fedoruc și Alexandr Povar s-au născut în 1981 și 1989 în r. Soroca. Ei au fost acuzați de organizarea săvârșirii omorului unei persoane și complicitate la săvârșirea acestei infracțiuni, comisă cu premeditare, din interes material, asupra unui membru de familie, de două persoane, la comandă (art. 42 alin.(3), (5), art.145 alin. (2) lit. a), e¹), i), p) Cod penal).

2. Irina Fedoruc a fost apărată în instanța de apel de avocatul Corina Movilă.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală. Prin sentința din 27 aprilie 2018, Irina Fedoruc și Alexandr Povar au fost găsiți vinovați de infracțiunea prevăzută de art. 42 alin.(3), (5), art.145 alin. (2) lit. a), e¹), i), p) Cod penal.

4. La 07 noiembrie 2018, instanța de apel a respins apelul condamnatei Irina Fedoruc, a admis din alte motive apelul condamnatului Alexandr Povar, a casat parțial sentința și a încetat procesul penal în privința lui Alexandr Povar din motivul intervenirii decesului acestuia. În rest, sentința a fost menținută.

5. La 27 martie 2019, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul ordinar al condamnatei, din motiv că nu corespunde cerințelor de conținut. La 03 martie 2020, Curtea a decis că recursul în anulare formulat de Irina Fedoruc era inadmisibil din aceleași motive.

6. La 10 și 22 martie 2023, condamnată Irina Fedoruc a depus la Curtea Supremă de Justiție „recursuri în anulare” împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 27 martie 2019. Ea solicită casarea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare și transmiterea cauzei pentru rejudecare în prima instanță.

7. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 02 martie 2018 și s-a finalizat în 02 aprilie 2018. Prima instanță a examinat cauza în perioada 11 aprilie 2018 – 27 aprilie 2018. Instanța de apel a examinat cauza în perioada 14 iunie 2018 – 07 noiembrie 2018. Instanța de recurs ordinar a examinat cauza în perioada 25 februarie 2019 – 27 martie 2019. Instanța de recurs în anulare a examinat cauza în

perioada 23 august 2019 – 03 martie 2020. Dosarul a ajuns din nou la Curtea Supremă de Justiție la 28 martie 2023.

ÎN FAPT

8. Irina Fedoruc a fost acuzată de faptul că, în martie 2018, a organizat și a comandat omorul bunicii sale, Elena Tîrnovean, cu care locuia împreună, oferindu-i pentru aceasta lui Alexandr Povar suma de 20.000 de lei. În aceeași zi, Alexandr Povar, în vederea realizării înțelegerii sale cu Irina Fedoruc, s-a deplasat la domiciliul acestora. După ce Irina Fedoruc i-a descuiat poarta, Povar a intrat în casă și, folosind o bătă de lemn pregătită din timp, i-a aplicat victimei mai multe lovituri peste cap și diferite părți ale corpului în prezența nepoatei sale. În rezultatul loviturilor primite, Elena Tîrnovean a căzut la podea fără suflare, timp în care Alexandr Povar, având convingerea că și-a dus intenția până la capăt, a luat bătă cu care a lovit-o pe ultima și a plecat la domiciliul său. Acțiunile condamnaților au fost calificate conform art. 42 alin.(3), (5), art.145 alin. (2) lit. a), e¹), i), p) Cod penal.

9. La 27 aprilie 2018, Judecătoria Soroca i-a găsit vinovați pe Irina Fedoruc și Alexandr Povar de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin.(3), (5), art.145 alin. (2) lit. a), e¹), i), p) Cod penal. Irina Fedoruc a fost condamnată la 13 ani închisoare, iar Alexandr Povar la 30 ani de închisoare. Acțiunea civilă înaintată de Serghei Tîrnovean a fost admisă în principiu. Condamnații au recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate și au solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată. Instanța a judecat cauza pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, conform art. 364¹ din Codul de procedură penală. Concluzia privind vinovăția condamnaților a fost fundamentată pe recunoașterea faptei de către aceștia, pe declarațiile succesorului părții vătămate, Serghei Tîrnovean, și pe declarațiile martorilor Damian Constantin, Anna Gheorghită și Galina Chistol. De asemenea, au fost analizate probele scrise prezentate în ședința de judecată.

10. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost contestată cu apeluri de ambii condamnați. Irina Fedoruc a solicitat reducerea pedepsei și aplicarea unei sancțiuni mai blânde pentru Alexandr Povar, precum și suspendarea executării pedepsei în privința sa, până când copilul ei va împlini vârsta de opt ani. A solicitat respingerea acțiunii civile înaintate de către succesorul victimei, precum și respingerea solicitării procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare. La rândul său, Alexandr Povar a solicitat o pedeapsă mai blândă, exprimându-și regretul pentru faptele sale.

11. La 07 noiembrie 2018, Curtea de Apel Bălți a respins apelul Irinei Fedoruc ca nefondat. Iar apelul lui Alexandr Povar a fost admis pe alte motive decât cele menționate în apel. Instanța a dispus casarea parțială a sentinței și încetarea procesului penal în privința lui Alexandr Povar din cauza decesului acestuia. În

ceea ce o privește pe Irina Fedoruc, condamnarea a fost menținută fără modificări. Instanța de apel a stabilit că prima instanță a pronunțat corect sentința de condamnare, concluzionând că aceștia sunt vinovați de omor. Instanța de apel a considerat că prima instanță a aplicat în mod întemeiat condamnatei pedeapsă de 13 ani de închisoare, respingând corect solicitarea procurorului de a stabili o pedeapsă sub formă de detențiune pe viață, care nu se aplică femeilor. Instanța de apel a subliniat că în acest caz s-a luat în considerație gravitatea faptei care a dus la decesul bunicii condamnatei și cruzimea modului de săvârșire a infracțiunii, precum și faptul că infracțiunea a fost comisă în prezența fiicei minore a condamnatei, care se afla în aceeași casă. Instanța de apel a respins cererea condamnatei de aplicare a prevederilor art. 96 Cod penal, menționând că acestea nu sunt aplicabile în speță. Instanța de apel a argumentat că art. 96 Cod penal vizează persoanele care au copii în vârstă de până la 8 ani, cu excepția celor condamnate la închisoare pe un termen mai mare de 5 ani pentru infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave, infracțiuni prevăzute la cap. I, II, III, VII, VIII, XIII și XVII Cod penal, pe când condamnatei i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 13 ani pentru comiterea unei infracțiuni excepțional de grave. La fel, instanța de apel a respins argumentele condamnatei privind pretinsele încălcări săvârșite de procuror și avocatul său, deoarece condamnata nu a contestat acțiunile acestora în prima instanță și a acceptat asistența juridică. De asemenea, instanța a confirmat că prima instanță a admis corect acțiunea civilă, stabilind că instanța civilă va decide asupra cuantumului despăgubirilor.

12. La 10 ianuarie 2019, condamnata Irina Fedoruc a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar. În motivarea recursului, condamnata a invocat că nu recunoaște faptele de care este învinuită, a explicat cum au derulat evenimentele și a susținut că procurorul a distorsionat realitatea, incriminându-i comiterea infracțiunii de omor asupra bunicii, cu toate că nu a participat alături de Alexandr Povar la săvârșirea omorului.

13. La 27 martie 2019, Curtea Supremă de Justiție a declarat inadmisibil recursul înaintat de Irina Fedoruc, conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut stipulate în art. 429 și 430. Instanța a observat că condamnata a contestat decizia instanței de apel fără a aduce argumente concrete pentru susținerea poziției sale, limitându-se la o descriere vagă a circumstanțelor infracțiunii.

14. La 23 iulie 2019, condamnata Irina Fedoruc a declarat recurs în anulare împotriva deciziei instanței de recurs, solicitând rejudecarea cauzei. Condamnata a reiterat, în esență, cele expuse în recursul ordinar, afirmând că nu recunoaște faptele pentru care a fost condamnată. Ea a explicat desfășurarea evenimentelor și a susținut că procurorul a distorsionat realitatea, incriminând-o pentru comiterea infracțiunii de omor asupra bunicii sale, deși nu a participat la fapta săvârșită împreună cu Alexandr Povar. De asemenea, ea a relatat despre acțiunile

succesorului legal al părții vătămate, Serghei Tîrnovean, care vizează acapararea casei condamnatei, precum și despre acțiunile ilegale ale colaboratorilor Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Soroca, în legătură cu fiica sa minoră, după ce condamnată a fost plasată în stare de arest.

15. La 03 martie 2020, Curtea Supremă de Justiție a declarat inadmisibil recursul în anulare, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut. Instanța a explicat că recursul în anulare constituie o cale extraordinară de atac, care poate fi utilizată doar după ce căile ordinare, precum apelul și recursul ordinar, au fost epuizate. Recursul ordinar al condamnatei a fost declarat inadmisibil pe 27 martie 2019, deoarece nu corespundea cerințelor de formă și de conținut. Drept urmare, instanța de recurs ordinar nu a examinat cauza în fapt și în drept și nu s-a pronunțat asupra fondului, ceea ce echivalează cu neutilizarea efectivă a căii de atac a recursului ordinar de către condamnată. Astfel, instanța a concluzionat că, neutilizând recursul ordinar, condamnată nu are temei legal pentru recursul în anulare, ceea ce a dus la inadmisibilitatea acestuia.

16. La 10 și 22 martie 2023, condamnată Irina Fedoruc, a depus la Curtea Supremă de Justiție „recursuri în anulare” împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 27 martie 2019. Ea solicită casarea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare și transmiterea cauzei pentru rejudecare în prima instanță. Recurenta invocă argumentele care au fost invocate în recursurile anterioare.

17. La 28 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat participanților la proces depunerea referinței la recurs. Referința a fost depusă doar de către procuror, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursurilor în anulare ca fiind declarate peste termen. Procurorul a subliniat că decizia Curții Supreme de Justiție din 27 martie 2019 a fost pronunțată integral la 24 aprilie 2019, iar recursurile în anulare ale condamnatei Irina Fedoruc au fost depuse la oficiul poștal la 10 și 22 martie 2023 cu încălcarea termenului de șase luni stabilit de Lege.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

18. Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală:

„În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.”

19. Conform art. 231 alin. (4) Cod de procedură penală:

„termenele calculate pe luni expiră la sfârșitul zilei respective a ultimei luni.”

20. Instituția recursului în anulare a fost abrogată prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Totuși, această modificare nu are efect asupra recursurilor în anulare depuse până la 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin.

(3¹) al acestei legi:

„Recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.”

21. Până la 01 septembrie 2023, partea relevantă a art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, care se referea la temeiurile pentru recurs în anulare, era următoarea:

„Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată...”

22. Conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală:

„viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată – încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților 5 Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;”

23. Conform art. 454 Cod de procedură penală:

„Recursul în anulare poate fi declarat în termen de 6 luni de la data rămânării irevocabile a hotărârii judecătorești.”

24. La data depunerii recursurilor în anulare, art. 456 alin.(1), (2) și (3) Cod de procedură penală prevedea următoarele:

„(1) Actele procedurale preparatorii ale instanței de recurs în anulare și procedura de admisibilitate a recursului în anulare se efectuează în conformitate cu prevederile art.431 și 432, care se aplică în mod corespunzător.

(2) Admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție o va decide un complet format din 5 judecători, fără citarea părților, în camera de consiliu, în baza materialelor din dosar.

(3) În cazul constatării condițiilor prevăzute la art. 432 alin. (2), completul format din 5 judecători va decide asupra inadmisibilității recursului înaintat prin decizie motivată adoptată în unanimitate, iar în cazul constatării condițiilor prevăzute la alin. (4) al articolului menționat, completul va trimite prin raport recursul în anulare pentru judecare Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție.”

25. Art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, după modificările introduse prin Legea nr. 224/2024, prevede următoarele:

„... Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

26. În corespundere cu art. 466 alin.(5) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de recurs declarat împotriva deciziei instanței de apel devine irevocabilă la data pronunțării acesteia.

27. Prin decizia din 27 martie 2019, Curtea Supremă de Justiție a declarat inadmisibil recursul ordinar al condamnatei Irina Fedoruc, motivând că acesta nu corespundea cerințelor de conținut. Decizia instanței de recurs a fost pronunțată integral pe 24 aprilie 2019 și a devenit irevocabilă la aceeași dată, conform prescripțiilor legale. Astfel, termenul de 6 luni pentru depunerea recursului în anulare a expirat pe 27 octombrie 2019.

28. Completul de judecată constată că, la 23 iulie 2019, condamnată a depus primul recurs în anulare în termen de șase luni, însă Curtea Supremă de Justiție, prin decizia din 03 martie 2020, l-a declarat inadmisibil, deoarece nu îndeplinea cerințele de conținut prevăzute de art. 430 Codul de procedură penală. Curtea a constatat că recursul nu conținea argumentarea ilegalității hotărârii atacate și nu aborda problemele de drept relevante. Instanța a subliniat că nu poate completa cererea cu argumente din oficiu, întrucât acest lucru contravine principiului contradictorialității. În consecință, instanța de recurs a concluzionat că recursul ordinar nu a fost examinat în fond, ceea ce a echivalat cu neutilizarea efectivă a căii de atac de către condamnată.

29. La 14 și 22 martie 2023 condamnată a declarat repetat „recursuri în anulare” împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 27 martie 2019. Conform ștampilei de pe plic, recursurile în anulare au fost depuse pe 10 și 21 martie 2023, adică după expirarea termenului prevăzut de lege. Potrivit dispozițiilor art. 230 Cod de procedură penală, nerespectarea termenului stabilit pentru exercitarea unui drept procesual duce la pierderea acestui drept și la nulitatea actului efectuat peste termen. De asemenea, art. 454 Cod de procedură penală stipulează obligația de a îndeplini actele de procedură în termenul de șase luni în cadrul recursului în anulare, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. În contextul în care condamnată Irina Fedoruc a formulat recursurile în anulare cu depășirea termenului de 6 luni de la data rămânerii hotărârii irevocabile și nu a solicitat repunerea în termen, recursurile urmează a fi declarate inadmisibile ca, fiind declarate peste termen.

30. Din considerentele de mai sus, conform art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile „recursurile în anulare” înaintate de condamnată Irina Fedoruc împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 27 martie 2019, ca fiind depuse peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Vladislav Gribincea

Judecători

Lilia Roic- Botezatu

Ghenadie Eremciuc